

Esitutkinnan päättäminen ja syyttäminen kansallisessa tuomioistuimessa

Working with the EPPO at decentralised level –
Training materials for prosecutors and investigating judges

Co-funded by the Justice Programme of the European Union 2014-2020

Esitutkinnan lopettaminen

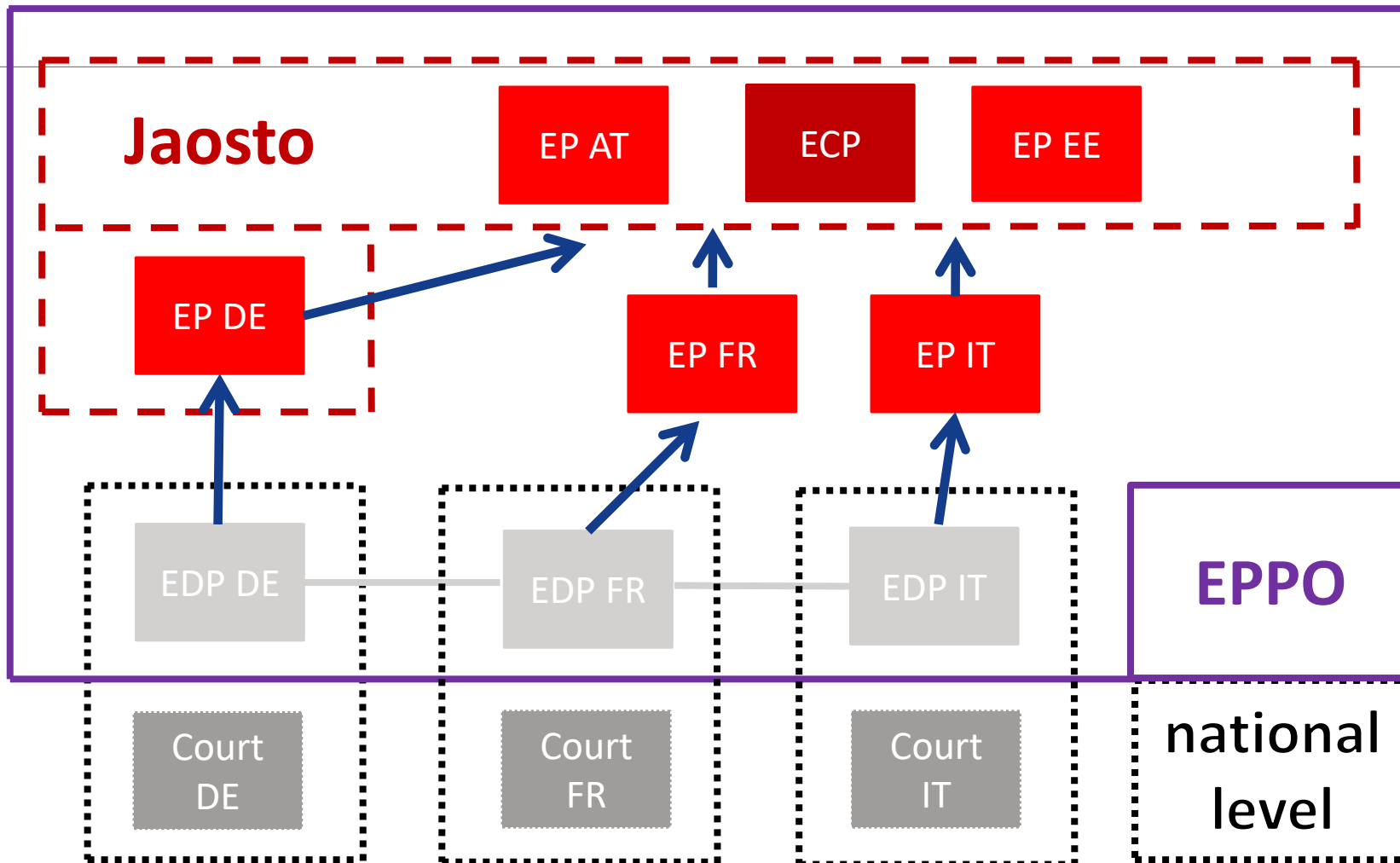
Asetus 2017/1939 (EPPO Asetus)

Art. 10(3) EPPO Asetus:

- (a) Asian saattaminen ratkaistavaksi EDP:n jäsenvaltion tuomioistuimessa (Art. 36(1), (3),(4));
- (b) Asian käsittelyn lopettaminen (Art. 39(1) (a)-(g) (kuolema, syyntakeettomuus, armahdus, syytesuoja, syyteoikeus vanhentunut, jo ratkaistu lopullisesti, ei näyttöä);
- (c) Yksinkertaistettujen syyttämismenettelyjen soveltaminen ja EDP:n ohjeistaminen toteuttamaan ne asian päättämiseksi lopullisesti (Art. 40);
- (d) Asian **siirtäminen kansallisille viranomaisille** (ei EPPO-rikos 34(1), vahinko alle 10.000 25(2), teon vakavuus 25(3) toimivaltariita25(6));

Artikla 35(1): “Kun **asiaa käsittelevä EDP katsoo, että tutkinta on saatettu päätökseen**, hän toimittaa valvovalle EP:lle kertomuksen, jossa on yhteenveto asiasta sekä ehdotus päätökseksi siitä, tulisiko asiassa nostaa syyte kansallisessa tuomioistuimessa vai harkita asian siirtämistä, sen käsittelyn lopettamista tai yksinkertaistettuja syyttämismenettelyjä prosecution procedure (Art. 34, 39 or 40. ...”.

Tiedonkulku päätettäessä miten esitutkinta lopetetaan

Esimerkkival
tiot

Artikla 36 - Syyttäminen kansallisessa tuomioistuimessa

EPPO Asetus 13(1)

Kun valtuutettu Euroopan syyttäjä lähettää **päätösehdotuksen** asian saattamiseksi tuomioistuimessa ratkaistavaksi, **pysyvän jaoston on päätettävä** ehdotuksesta 21 päivän kuluessa. Pysyvä jaosto ei voi päättää asian käsittelyn lopettamisesta, mikäli päätösehdotuksessa ehdotetaan asian saattaista tuomioistuimen ratkaistavaksi (EPPO Asetus 36(1)).

Valtuutetut Euroopan syyttäjät ovat vastuussa tutkinnasta ja syytetoimista, jotka he ovat aloittaneet, jotka on määrätty heille tai jotka he ovat siirtäneet itselleen käyttäen oikeuttaan ottaa asia käsiteltäväkseen. Valtuutetut Euroopan syyttäjät seuraavat asiassa vastaavan **pysyvän jaoston ohjausta ja ohjeita sekä valvovan Euroopan syyttäjän ohjeita**.

Forum-vaihtoehdot syyttämiselle: Art. 36(3) **Asiaa käsittelevän EDP:n jäsenvaltio – jos useampi jäsenvaltio**, tekopaikka määräävä, ellei perusteita muuhun esim. epäillyn asuinpaikan, kansalaisuuden tai vahingon ilmenemispaidan perusteella.

Mahdollista myös yhdistää useita asioita syytettäväksi yhdessä jäsenvaltiossa (Art. 36(4), recitals 67, 68)

Yhdistäminen tulisi viimeistään tehdä **ennen tuomioistuinkäsittelyä**.

Artikla 36 - Syyttäminen kansallisessa tuomioistuimessa

Artikla 36(6) EPPO Asetus

Tiedottamisvelvollisuus

- Tietyssä tarkoituksessa: **takaisinperintä, hallinnolliset jatkotoimet tai seuranta**

Kenelle?

- Toimivaltaisille kansallisille viranomaisille: hallinnollisille viranomaisille? muille viranomaisille?
- **Asiaan osalliset**: rikosprosessin osalliset? Muut henkilöt?
- **Asianomaiset unionin toimielimet, elimet ja laitokset**: Komissio?, OLAF? Muut?

Tiedottamiskanavat – EPPO – kansalliset viranomaiset (- EPPO)

Artikla 39 - Asian käsittelyn lopettaminen

Artikla 39(1) EPPO Asetus: “Jos **syytetoimet ovat käyneet** asiaa käsittelevän valtuutetun Euroopan syyttäjän **jäsenvaltion lainsäädännön perusteella mahdottomiksi**, pysyvä jaosto päättää asiaa käsittelevän EDP:n 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimittaman kertomuksen perusteella henkilöä koskevan asian käsittelyn lopettamisesta jollakin seuraavista perusteista:

- (a) epäillyn/syytetyn **kuolema** tai oikeushenkilön **selvitystila**;
- (b) epäillyn/syytetyn **syntakeettomuus**;
- (c) epäillylle/syytetylle myönnetty **armahdus**;
- (d) epäillylle/syytetylle myönnetty **syytesuoja**, ellei sitä ole poistettu;
- (e) kansallinen **syyteoikeuden vanhentumisaika** on kulunut umpeen;
- (f) epäillyn tai syytetyn asia on samojen tekojen osalta jo ratkaistu lopullisesti (**oikeusvoima**);
- (g) **asiaa koskeva näyttö ei riitä**

Resitaali 81: “... EPPO-jutun lopettamisen syyt määritellään **tyhjentävästi** tässä asetuksessa..”

Artikla 39 - Asian käsittelyn lopettaminen

Artikla 39(2) EPPO Asetus: “Edellä 1 kohdan mukainen päätös **ei saa estää tulevaa tutkintaa, joka perustuu uusiin tosiseikkoihin**, jotka eivät olleet EPPO:n tiedossa päätöstä tehtäessä, vaan jotka ovat tulleet tietoon päätöksen jälkeen. Toimivaltainen pysyvä jaosto tekee päätöksen tutkinnan uudelleen käynnistämisestä tällaisten uusien tosiasioiden perusteella.

- Käsittelyn lopettamisen seuraus: lähtökohtaisesti - **kielto aloittaa uutta esitutkintaa samassa asiassa.**

Artikla 39(3): “Kun EPPO on toimivaltainen **artiklan 22(3) perusteella (liitännäisrikokset)**, se voi lopettaa asian käsittelyn vasta **kuultuaan jäsenvaltion kansallisia viranomaisia** (Art. 25:6 valtakunnansyyttäjä). Tarvittaessa pysyvä jaosto siirtää asian toimivaltaisille kansallisille viranomaisille (Art. 34(6-8)).

- **Kuulemisvelvollisuus:** Juttua tarjotaan kansallisille oikeusviranomaisille.

Artikla 40 - Yksinkertaistetut syyttämismenettelyt (syyteneuvottelu)

Artikla 40(1) EPPO Asetus: “Jos sovellettavassa kansallisessa laissa säädetään yksinkertaistetuista syyttämismenettelyistä asian lopullista ratkaisemista varten epäillyn kanssa sovittujen ehtojen pohjalta, asiaa käsittelevä EDP voi ehdottaa (Art. 10(3) ja 35(1) mukaisesti toimivaltaiselle pysyväälle jaostolle tällaisen menettelyn soveltamista kansallisen lain mukaisesti.

- **Syyteneuvottelu (ETL 3:10a, ROL 1:10, 1:10a ja 5b)**
- **tavoitteena lopullinen tuomioistuimen ratkaisu**
- **epäillyn kanssa sovittujen ehtojen perusteella**
- **edellytykset säädetty kansallisessa laissa**

Article 40 - Yksinkertaistetut syyttämismenettelyt

Artikla 40(2) EPPO Asetus: Pysyvä jaosto tekee päätöksensä asiaa käsittelevän EDP:n ehdotuksesta ottaen huomioon seuraavat perusteet:

- (a) Rikoksen **vakavuus** ottaen erityisesti huomioon aiheutettu **vahinko**;
- (b) Rikoksesta epäillyn **halukkuus korjata** laittomalla toiminnalla aiheutettu vahinko;
- (c) Menettelyn käytössä noudatettaisiin tässä asetuksessa säädettyjä EPPO:n **yleistavoitteita ja perusperiaatteita**.

- Kollegio hyväksyy ohjeet ko. perusteiden soveltamisesta
- Arvosteluperusteet: Onko kaikkien perusteiden täytyttävä **kumulatiivisesti** vai ovatko ne **vaihtoehtoisia**?

Artikla 40 - Yksinkertaistetut syyttämismenettelyt

Artikla 40(1) EPPO Asetus: “... Jos EPPO käyttää toimivaltaansa direktiivin (EU) 2017/1371 (PIF Direktiivi) 3 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen rikosten osalta (**hankintoihin/ei-hankintoihin liittyvät petokset**) ja jos unionin taloudellisille eduille aiheutunut tai todennäköisesti aiheutuva **vahinko ei ole suurempi** kuin toiselle uhrille aiheutunut tai todennäköisesti aiheutuva vahinko, asiaa käsittelevä EDP **kuulee kansallisia syyttäjäviranomaisia** ennen kuin ehdottaa yksinkertaistetun syyttämismenettelyn soveltamista. “

➤ **Kuulemisvelvollisuus:** Jutun tarjoaminen kansalliselle oikeusviranomaiselle

Artikla 40(3) EPPO Asetus: “Jos pysyvä jaosto hyväksyy ehdotuksen, asiaa käsittelevä EDP soveltaa yksinkertaistettuja syyttämismenettelyjä **kansallisessa laissa säädettyjen edellytysten mukaisesti** ja rekisteröi jutun asianhallintajärjestelmään. Kun yksinkertaistetut syyttämismenettelyt on saatettu päätökseen epäillyn kanssa sovittujen ehtojen mukaisesti, pysyvä jaosto pyytää EDP:tä toteuttamaan toimet **asian käsittelyn päättämiseksi lopullisesti**.

➤ **Sovelletaan kansallista lakia**

Artikla 34 - Asian käsittelyn siirtäminen kansallisille viranomaisille

EPPO siirtää jutun kansallisille viranomaisille, jos

- EPPO:n toimivaltaan kuuluvaa rikosta ei ole tapahtunut (Art. 22-23 – asiallinen, alueellinen, henkilöllinen toimivalta)
- EPPO:n toimivallan käytölle asetetut ehdot (EPPO Asetus artiklat 25(2) (alle 10.000) ja 25(3) (liitännäisrikokset) eivät täyty.
- EPPO harkitsee asian käsittelyn lopettamista asiassa, jossa se on käyttänyt toissijaista toimivaltaansa (Artikla 22(3) EPPO Asetus) tai missä unionille aiheutunut vahinko ei ylitä toiselle uhrille aiheutunutta vahinkoa 25(3)(b).

Kollegio voi antaa ohjeet, joilla pysyvä jaosto valtuutetaan **siirtämään** juttu kansallisille viranomaisille:

- Jos EU:lle aiheutunut vahinko on alle 100.000 euroa ja ohjeiden perusteella teon vakavuus tai jutun monimutkaisuus eivät vaadi esitutkintaa EU-tasolla.

Menettely jutuissa, joissa EPPO:lla ei ole toimivaltaa

- Artikla 34(5) EPPO Asetus: Jos kansalliset viranomaiset eivät suostu viimeistään 30 päivän kuluessa käsittelemään asiaa, EPPO pysyy toimivaltaisena, paitsi jos sillä ei artiklojen 22 ja 23 perusteella ole toimivaltaa.
- Artikla 34(7) ja (8) EPPO Asetus: jutun siirto kansallisille viranomaisille, joille myös asiakirjat eikä EPPO enää tee tutkinta- tai syytetoimia, sulkee jutun, **ilmoitus kansall. viranomaisille, EU-instituutioille (Olaf), epäillyille/syytetyille ja asianomistajille.**

Artikla 35 - Tutkinnan päättäminen

Artikla 35(1) EPPO Asetus: Kun käsittelevä EDP katsoo esitutkinnan valmistuneen

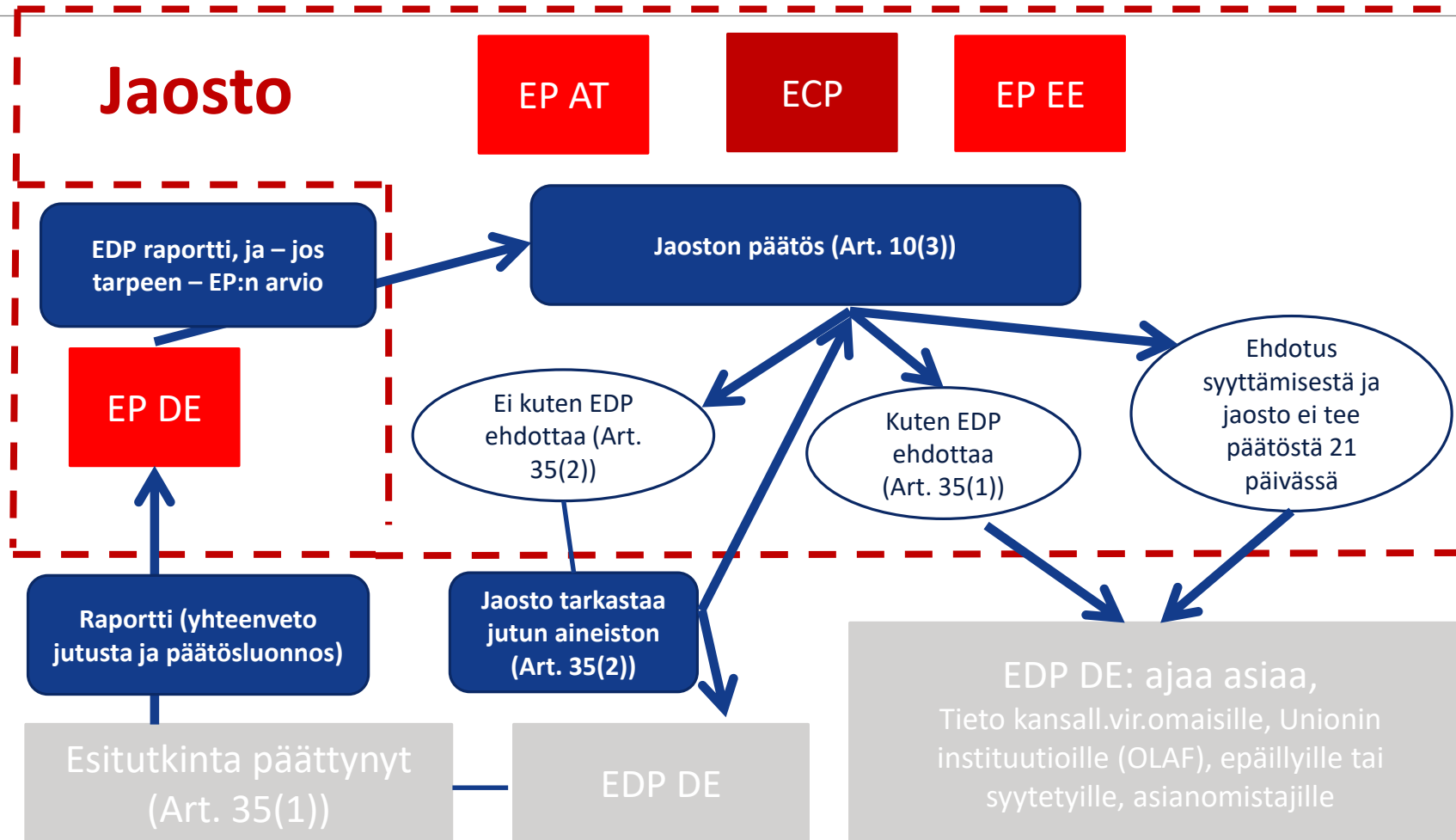
- Toimittaa **valvovalle EP:lle kertomuksen**
- jossa on **yhteenvedo asiasta ja ehdotus päätökseksi**
- **EP** toimittaa asiakirjat pysyvälle jaostolle, jos tarpeen **yhdessä oman arvionsa kanssa**
- Kun pysyvä jaosto tekee asiassa EDP:n esityksen mukaisen päätöksen, **EDP jatkaa asian käsittelyä sen mukaisesti.**

Ei vaatimusta, että pysyvä jaosto tarkastaa juttuaineiston, mutta Art. 10(6): Kaiken aineiston on oltava pyydettäessä jaoston saatavilla päätöksen valmistelua varten.

Artikla 35(2): **Jos pysyvä jaosto ei hyväksy EDP:n päätösehdotusta**

- **Jaosto arvioi itse jutun aineiston, jos tarpeen,**
- **ja tekee lopullisen päätöksensä tai**
- **Antaa lisäohjeita EDP:lle** – esim. lisätutkinnan suorittamisesta tai syyteneuvotteluun liittyvien ehtojen muuttamisesta

Päätösprosessi, kun esitutkinta lopetetaan

Note:
DE, FR, IT, EE
chosen as
examples –
could be
different
participating
Member
States

Kansallisen lain perusteella tehtävät päätökset

Artikla 5(3) EPPO Asetus: EPPO:n puolesta suoritettuihin tutkinta- ja syytetoimiin sovelletaan tätä asetusta. **Kansallista lakia sovelletaan siltä osin kuin tässä asetuksessa ei ole asiaan soveltuvia säännöksiä.** Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, asiaan sovelletaan **sen jäsenvaltion lakia, jonka EDP käsittelee asiaa** 13 art. 1 kohdan mukaisesti. Jos Asiata säädetään kansallisessa laissa ja tässä Asetuksessa, jälkimmäistä sovelletaan.

Artikla 13(1) EPPO Asetus: “EDP:t toimivat EPPO:n puolesta jäsenvaltioissaan, ja heillä on samat valtuudet kuin kansallisilla syyttäjillä tutkinnan, syytteesenpanon ja syytteiden ajamisen osalta, minkä lisäksi heille on annettu erityinen toimivalta ja asema, joiden käytössä heidän on noudatettava tässä asetuksessa säädettyjä ehtoja. EDP:t ovat vastuussa tutkinnasta ja syytetoimista, jorka he ovat aloittaneet, jotka on määrätty heille tai jotka he ovat siirtäneet itselleen käyttäen oikeuttaan ottaa asia käsiteltäväkseen.

EDP:t ovat myös vastuussa asian saattamisesta tuomioistuimen ratkaistavaksi, ja heillä on erityisesti valtuudet kansallisen oikeuden mukaisesti esittää syyllisyysväittämiä, osallistua todisteiden hankkimiseen ja turvautua käytettävissä oleviin muutoksenhakukeinoihin.

Tuomioistuinprosessi/ Oikeudenkäynti

Artikla 86 TFEU: “(2) [EPPO] toimii syyttäjän tehtävissä tällaisia tekoja koskevissa rikosasioissa jäsenvaltioiden toimivaltaisissa tuomioistuimissa.

(3) Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla asetuksilla säädetään Euroopan syyttäjänviraston perussäännöstä, sen tehtävien hoitamista koskevista ehdoista, sen toimintaan sovellettavista ja todisteiden hyväksyttävyyttä koskevista menettelysäännöistä sekä EPPO:n tehtäviensä hoidossa toteuttamien menettelyyn liittyvien toimien oikeudelliseen valvontaan sovellettavista säännöistä. (Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus)

Artikla 5(3) EPPO Asetus: “... Kansallista lakia sovelletaan siltä osin kuin tässä asetuksessa ei ole asiaan sovellettavia säännöksiä. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, asiaan sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jonka EDP käsittelee asiaa 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jos asiasta on säännöksiä sekä kansallisessa laissa että tässä asetuksessa, sovelletaan jälkimmäistä.

Artikla 13(1) EPPO Asetus: “... EDP on myös vastuussa asian saattamisesta tuomioistuimen ratkaistavaksi, ja heillä on erityisesti valtuudet kansallisen oikeuden mukaisesti esittää syyllisyysväittämiä, osallistua todisteiden hankkimiseen ja turvautua käytettävissä oleviin muutoksenhakukeinoihin.

➤ Tuomioistuinprosessi / Oikeudenkäynti vaiheessa sovelletaan kansallista lakia.

➤ Ks. myös EPPO Asetus: Art. 36(5) (kansallisten tuomioistuinten toimivalta), Art. 37(2) (todisteharkinta),
Art. 40(1) (kansallisen lain menettelyt),
Art. 42(1) (laillisuusvalvonta), Art. 45(2) (asiakirja-aineisto)